

Základní škola a mateřská škola při nemocnici, Kadaň, Chomutovská 1289

Detašované pracoviště: Golovinova 1559, Kadaň

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM MŠ

PASTELKA

Zpracován podle RVP pro předškolní vzdělávání

Platnost: od 1.9. 2007

Ředitel školy: Mgr. Ivo Havránek

Schválen školskou radou: 21.6. 2007

od 1. 1. 2011 Mgr. Jana Podaná

Obsah

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE
2. CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY
3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ
4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ
5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU
6. EVALUAČNÍ SYSTÉM
7. PŘÍLOHA- PROJEKT NÁVŠTĚVNÍ DEN V NEMOCNICI

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školního vzdělávacího programu: PASTELKA

Předkladatel: Základní škola a mateřská škola při nemocnici, Kadaň, Chomutovská 1289

Adresa školy: Základní škola a mateřská škola při nemocnici

Chomutovská 1289

432 01 Kadaň

Ředitel školy: Mgr. Ivo Havránek

Telefon/fax: 474 335 409

Telefon: 474 333 304

e- mail: kancelar@zvskadan.cz

IČO: 46790039

IZO: 102 129 738

RED- IZO: 600 077 730

Detašované pracoviště: Golovinova 1559, Kadaň

Telefon: 474 944 262

e-mail: nemocnicekadanzs@seznam.cz

Zřizovatel školy: Město Kadaň

Adresa: Město Kadaň

Mírové náměstí 1

432 01 Kadaň

ŠVP zpracovala: Jitka Gadušová

e-mail: gadusova@seznam.cz

Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Drahuše Nováková

e-mail: drahuse@volny.cz

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola při nemocnici se nachází na dětském oddělení nemocnice Kadaň. V traktu dětské lůžkové části je učebna MŠ s přilehlým kabinetem a zázemím pro pedagoga. Do třídy jsou zařazovány děti se zdravotním oslabením, dlouhodobě i krátkodobě nemocné, po prodělaných operačních zákrocích a úrazech, při nástupu na plánovaná vyšetření a pozorování, kdy je nutná hospitalizace. MŠ zajišťuje právo nemocného dítěte na výchovu, vzdělání a hru.

Třída však slouží nejen pro děti z mateřské školy, ale také pro mimoškolní aktivity hospitalizovaných žáků navštěvujících školní družinu.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Základní podmínky předškolního vzdělávání vymezuje legislativa a týkají se

- Věcného vybavení
- Životosprávy
- Psychosociálních podmínek
- Řízení mateřské školy
- Personálního a pedagogického zajištění
- Spoluúčasti rodičů

Věcné vybavení

Učebna sloužící hospitalizovaným dětem je po stránce prostorové plně vyhovující a splňuje psychohygienické požadavky na předškolní vzdělávání.

Je vhodně a účelně vybavena dětským nábytkem, nechybí ani relaxační koutek.

Hračky a pomůcky jsou umístěny tak, aby se děti samy podílely na výběru atraktivní hry nebo stavebnice.

Interiér je vyzdoben dětskými výtvarnými pracemi.

Životospráva

Stravování dětí zajišťuje příslušný personál nemocnice.

Ke stolování děti využívají novou jídelnu, kam je převádí učitelka ze třídy.

Při stolování dochází k úzké spolupráci pedagogického a zdravotního personálu, kdy učitelka dohlíží na dodržování správných návyků při stolování a pomáhá s krmením menších dětí.

Dobu stravování určuje vnitřní řád dětského oddělení. Čas oběda je stanoven na 11:30 hodin a trvá 30 minut.

Vhodná strava je určována ošetřujícím lékařem a doba podávání se přizpůsobuje léčebným a diagnostickým potřebám lékařů.

Po obědě je dodržován polední klid na lůžku.

Pedagog napomáhá a kontroluje dodržování pitného režimu u dětí.

Psychosociální podmínky

K přijetí dítěte do mateřské školy je nutný souhlas ošetřujícího lékaře a zákonného zástupce. Třídu navštěvují děti věkově heterogenní, což klade větší nároky na flexibilitu pedagogického pracovníka.

Předškolní vzdělávání formulované Rámcovým programem směřuje mateřskou školu k tomu, aby děti, které ji opouštějí, byly osobnosti pokud možno co nejvíce samostatné, jedinečné, vzhledem ke svému věku a individuálním možnostem sebevědomé a sebejisté, s vlastním úsudkem, ochotné učit se všemu, co budou v životě potřebovat, a tím aktivně čelit problémům, které život přináší.

Protože jsou děti předškolního věku v nemocničním prostředí ovlivněny zcela novým, často dosud nepoznaným prostředím, citlivým přístupem můžeme napomáhat nejen uzdravení, ale v případě další nutné hospitalizace, i návratu beze strachu a obav.

Řízení mateřské školy

Základem kvalitní výchovně vzdělávací práce jsou dobře fungující zdroje informací. Dominantními jsou podněty z pravidelných porad pedagogických pracovníků, z odborného tisku, internetu, který máme k dispozici.

Udržíme také pravidelné kontakty s obdobným pracovištěm v blízkém Chomutově.

Významným se pro nás stal každodenní kontakt s rodiči a s lékařskými pracovníky.

Finanční prostředky získáváme z rozpočtu kmenové školy a z řad sponzorů výtvarný materiál pro děti.

Jednotlivé prostředky jsou evidovány a je prováděna inventarizace těchto prostředků.

Doklady o zařazování prostředků jsou předávány hospodářce školy.

Personální a pedagogické zajištění

Chod třídy zajišťuje pouze jedna pedagogická pracovnice, která se orientuje v chodu oddělení. Kromě částečného úvazku v MŠ zajišťuje také chod školní družiny pro žáky ve věku 6- 19 let.

Úzce spolupracuje s učitelkou ZŠ, která zajišťuje výuku dětí v nemocnici.

Služby pedagogů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy zajištěna dětem optimální pedagogická péče.

Spoluúčast rodičů a veřejnosti

Aktivní spolupráce pedagoga a rodičů je právě zde na prvním místě. Rodič v nemocničním prostředí často funguje jako most, po kterém se pedagog dostane až k malému pacientovi.

Rodiče mají možnost aktivně se podílet na činnostech, které probíhají v mateřské škole.

Rodiče jsou také zváni na příležitostné oslavy, besídky a divadelní představení.

Výtvarné práce a výrobky dětí jsou prezentovány a také draženy na předvánočních setkáních rodičů, dětí, pedagogů a lékařů.

Ke kontaktu s dětmi ostatních mateřských škol dochází při realizaci projektu Návštěvní dny v nemocnici.

Úzce spolupracujeme také s nadací Děťství bez úrazu, kde se pravidelně první a třetí středu v měsíci věnujeme prevenci dětských úrazů formou her a soutěží.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Děti v „pyžamové školce“ mají spoustu zábavných činností, které je odpoutají od nemoci a pomohou překonat odloučení od rodiny a dětské kolektivu ve své mateřské škole.

Poznávají vlastnosti různých materiálů. Pracují například s papírem, vlnou, barvami na sklo, textil, tvoří s keramickou hlinou a modelovacími hmotami. I při zdravotních problémech podle možností rozvíjejí své dovednosti a utvrzují se v přesvědčení, že jsou šikovné a že nemoc brzy překonají. K radostné atmosféře přispívají také příležitostná divadelní představení, besídky pro děti a plnění celoročního projektu Návštěvní den v nemocnici (viz. příloha)

1. Provoz mateřské školy je každý pracovní den od 10- 12 hodin.
2. Zařazovány jsou děti po domluvě s lékařem a zákonným zástupcem.
3. Děti vyzvedává učitelka MŠ a převádí je do třídy na dětském oddělení.
4. Při současné hospitalizaci dítěte a zákonného zástupce může jmenovaný dítě do třídy doprovázet.
5. Další vzájemné kontakty mezi učitelkou a rodiči se uskutečňují v době návštěv, ale také při příjmu dítěte k hospitalizaci nebo při propouštění do domácího ošetřování.
6. Nezbytné je i respektování režimu dne na oddělení, zvláště dobu poledního klidu od 12- 14 hodin.
7. V době, kdy učitelka pracuje individuálně na pokoji u lůžka pacienta je mateřská škola uzavřena. Jedná se o případy, kdy je dítě nutné izolovat od ostatních klientů.
8. Hračky je možno půjčit kdykoliv během dne po domluvě s učitelkou.
9. K dispozici je také dětská knihovna.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

První roky mají pro život dítěte dalekosáhlý význam a je dokázáno, že většinu z toho, co dítě v tomto věku prožije a co z podnětů okolního prostředí přijme, je trvalé a že rané zkušenosti získané svým životem se i v pozdějším věku zhodnotí a uplatní.

Jde tedy o to, probouzet v dítěti aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat, projevovat odvahu ukázat, co už samo umí, dokáže a zvládne.

Naše mateřská škola pracuje podle ŠVP Pastelka. Tento program je vypracován v souladu s RVP PV a je zde zastoupeno všech pět oblastí, které se vzájemně prolínají.

- Dítě a společnost
- Dítě a ten druhý
- Dítě a jeho psychika
- Dítě a svět
- Dítě a jeho tělo

- **Dítě a společnost:**

každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování u dětí i dospělých
aktivita vhodná pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě

různorodé společenské hry a skupinové aktivity umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích:

- námětové hry
- dramatizace
- výtvarné projekty
- oslavy svátku a narozenin

- výroba masek na karneval
- Mikulášská besídka, vánoční posezení, oslavy MDD

tvůrčí činnosti podněcující:

- tvořivost a nápaditost dítěte,
- jeho estetické vnímání i vyjadřování
- tříbení vkusu v oblasti: slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební

|

receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti:

- poslech pohádek
- poslech příběhů
- poslech veršů
- poslech hudebních skladeb
- poslech písní
- sledování dramatizací
- sledování divadelních scének

hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých rolí:

- společenských - dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák,

osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává

aktivity přibližující dítěti

- pravidla vzájemného styku:
- zdvořilost
- ohleduplnost
- tolerance
- spolupráce

mravní hodnoty v jednání lidí:

- dobro
- zlo
- spravedlnost
- pravda
- upřímnost
- otevřenost

hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce:

- praktické ukázky z okolí dítěte
- tematické hry seznamující dítě s:
 - různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání
 - pracovními činnostmi a pracovními předměty
 - praktickou manipulací s některými pomůckami a nástroji
 - prováděním jednoduchých pracovních úkonů a činností
 - aktivity přibližující dětem svět kultury a umění a umožňující jim

poznat rozmanitost kultur

- výtvarné, hudební a dramatické činnosti
- účast dětí na kulturních akcích:
návštěvy divadelních představení (spolupráce s Divadlem dětí z KV)
- využívání příležitostí k přirozenému seznámení dětí s různými tradicemi a zvyky běžnými v jejich kulturním prostředí ...

• **Dítě a ten druhý:**

běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte

- s druhým dítětem
- s dospělým

sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry

společenské hry, společenské aktivity různého zaměření

kooperativní činnosti:

- ve dvojicích
- ve skupinkách

aktivní naslouchání druhému

aktivity podporující sbližování dětí

aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi:

- kamarádství
- přátelství
- vztahy mezi oběma pohlavími
- úcta ke stáří, ...

hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého

činnosti zaměřené na porozumění pravidlům

- vzájemného soužití a chování
- spolupodílení se na jejich tvorbě

hry a činnosti vedoucí děti:

- k ohleduplnosti k druhému,
- k ochotě rozdělit se s ním,
- půjčit hračku, střídat se, pomoci mu
- ke schopnosti vyřešit vzájemný spor, ...

činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije:

rodina: funkce rodiny

- členové rodiny a vztahy mezi nimi
- život v rodině

rodina ve světě zvířat

mateřská škola: prostředí

- vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarády

hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých

četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s estetickým obsahem a poučením

•

Dítě a jeho psychika :

Jazyk a řeč:

hry:

- artikulační
- řečové
- sluchové
- rytmické
- se slovy

slovní hádanky

vokální činnosti

diskuse, rozhovory, vyprávění zážitků, příběhů:

- vyprávění podle skutečnosti
- vyprávění podle obrazového materiálu
- vyprávění podle vlastní fantazie

samostatný slovní projev na určité téma

poslech čtených, vyprávěných pohádek a příběhů , sledování filmových, divadelních pohádek a příběhů

vyprávění o tom co dítě slyšelo x vidělo

přednes, recitace, dramatizace, zpěv

grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen

prohlížení a „čtení“ knížek

poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest

činnosti a příležitosti seznamující se sdělovacími prostředky:

- noviny
- časopisy,
- knihy
- audiovizuální technika

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace:

přímé pozorování:

- přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte

rozhovor o výsledku pozorování

záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání vlastností, znaků a funkcí:

- velikost
- barva
- tvar
- materiál
- dotek
- chuť
- vůně
- zvuky

motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností

konkrétní operace s materiálem:

- třídění
- přiřazování
- uspořádání

- odhad
 - porovnávání, ...
- spontánní hra, volné hry a experimenty:
- s materiály
 - s předměty
- smyslové hry, činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení:
- postřehu a vnímání
 - zrakové a sluchové paměti
 - koncentrace pozornosti ...
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost a fantazii:
- výtvarné
 - konstruktivní
 - hudební
 - taneční
 - dramatické
- řešení:
- myšlenkových praktických problémů
- hledání:
- různých možností a variant
- hry a činnosti k procvičování paměti:
- mechanické a logické
 - obrazné a pojmové
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků:
- vysvětlování
 - objasňování
 - odpovědi na otázky
 - práce s knihou
 - obrazovým materiálem
 - s médii ...
- činnosti zaměřené na poznávání obrazně znakových systémů:
- písmena
 - číslice
 - piktogramy
 - značky
 - symboly
 - obrazce
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru a rovině
- činnosti seznamující s elementárními číselnými a matematickými pojmy, jejich symbolikou a její smysluplnou praktickou aplikací:
- číselná řada
 - číslice
 - základní geometrické tvary
 - množství ...
- činnosti zasvěcující do časových pojmů a vztahů souvisejících:
- s denním řádem
 - s běžnými proměnami
 - s vývojem
- přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti:
dějů

příběhů
událostí...

Sebevnímání, city, vůle
spontánní hra

činnosti zajišťující spokojenost a radost, vyvolávající veselí a pohodu
činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a
výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné

činnosti vyžadující (umožňující):

- samostatné vystupování
- vyjadřování
- obhajování vlastních názorů
- rozhodování
- sebehodnocení

hry a příležitosti pro rozvoj

- vůle
- vytrvalosti
- sebeovládání

cvičení organizačních dovedností

estetické a tvůrčí aktivity:

- slovesné
- výtvarné
- dramatické
- literární
- hudební
- pohybové ...

sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte

cvičení v projevování:

- kladných citů
- v sebekontrolě
- v sebeovládání záporných emocí: hněvu, zlosti, úzkosti

hry na téma rodiny, přátelství, ...

činnosti k poznávání:

- lidských vlastností
- odlišností mezi lidmi: fyzické i psychické vlastnosti,
- dovednosti,
- schopnosti,
- city
- vlastností dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození,
jazykem

v čem jsou si lidé podobní

dramatické činnosti:

předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích

mimické vyjadřování nálad: úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost

činnosti vedoucí k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

- **Dítě a svět:**

přirozené pozorování:

prostředí nemocnice a života v něm

- okolní přírody (parčík při nemocnici)

poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit, využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím:

- dopravní situace
- manipulace s některými předměty a nástroji
- kontakt se zvířaty
- kontakt s léky
- jedovaté rostliny
- běžné chemické látky
- technické přístroje
- požár, povodeň
- jiné nebezpečné situace a další přírodní a povětrnostní jevy

hry a aktivity na téma dopravy:

- cvičení bezpečného chování s dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní

• praktický nácvik bezpečného chování v situacích, které mohou nastat praktické užívání:

- technických přístrojů
- hraček
- předmětů a pomůcek

sledování změn a rozmanitostí v přírodě:

- živá a neživá příroda
- přírodní jevy a děje
- rostliny
- živočichové
- počasí
- roční období

práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií

kognitivní činnosti:

- kladení otázek a hledání odpovědí
- diskuse nad problémem
- vyprávění
- poslech
- objevování

na základě praktických činností seznamovat dítě s různými přírodními i umělými látkami a materiálem, získat zkušenosti s jejich vlastnostmi:

- praktické pokusy
- zkoumání
- manipulace s různými materiály a surovinami

seznamování s elementárními, dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice:

- využívání přirozených podnětů

pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (obrazový materiál)

- les
- louka
- rybník ...

ekologicky motivované hravé aktivity:

- ekohry (třídění věcí, barevné kontejnery..)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí
- pěstitelské činnosti (klíčení, péče o květiny, jarní osení- ježek)
- činnosti zaměřené k péči o školní prostředí

• **Dítě a jeho tělo**

lokomoční pohybové činnosti:

- chůze, skoky a poskoky, hody, lezení (dle doporučení lékaře)

nelokomoční pohybové činnosti:

- změny poloh a pohybů těla na místě

jiné činnosti

- základní gymnastika, míčové hry, překážkové dráhy

manipulace a jednoduché úkony:

- s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem

činnosti seznamující děti:

- s věcmi , které je obklopují a jejich praktickým používáním

zdravotně zaměřené činnosti:

- vyrovnávací
- protahovací
- uvolňovací
- dechová cvičení
- relaxační cvičení

smyslové a psychomotorické hry

konstruktivní a grafické činnosti

hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti:

- osobní hygieny
- stolování
- oblékání
- úklidu
- úpravy prostředí ...

činnosti zaměřené na poznávání lidského těla a jeho částí

činnosti a příležitosti směřující:

- k ochraně zdraví
- k ochraně osobního bezpečí
- k vytváření zdravých životních návyků a postojů

relaxační a odpočinkové činnosti zajišťující:

- zdravou atmosféru
- pohodu prostředí

činnosti a příležitosti směřující k prevenci:

- úrazů při hrách, pohybových činnostech, dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi
- nemoci, nezdravých návyků a závislostí.

S přihlédnutím ke specifickým podmínkám v naší mateřské škole- věkově heterogenní třída, děti, které v civilním životě nemají zkušenost s návštěvou mateřské školy, poměrně krátká doba hospitalizace dítěte, nemocniční prostředí- je nutné, aby volená činnost byla pro děti přitažlivá a nestresující.

„Důležitější pro dítě předškolního věku je, jak se v mateřské škole cítí, než to co umí a zná.“

Cílem je využívat všechny denní činnosti a přirozené podněty s prvky herní terapie v individuální péči o hospitalizované dítě tak, aby získanými zkušenostmi mohly prostřednictvím vlastních aktivit ovlivňovat pozitivně své okolí. Cílevědomě posilovat sebevědomí dětí a důvěru ve vlastní schopnosti.

Naším posláním je též zpříjemnit a usnadnit dětem pobyt v nemocnici.

6. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Hlavním cílem evaluace je zjištění informací o tom, jak je vyhovující a funkční školní vzdělávací program a MŠ jako celek.

V souvislosti s vytvářením školního vzdělávacího programu podporujícího zdraví v MŠ se zamýšlíme i nad smysluplným hodnocením MŠ, abychom po vyhodnocení dokázali řešit problémy a vyhledávat možnosti, jak správně naplňovat požadavky rámcového kurikula podpory zdraví v MŠ.

Zaměříme se na hlavní oblasti vlastního hodnocení školy – podmínky ke vzdělávání, průběh vzdělávání, podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a zdravotního personálu, výsledky vzdělávání, řízení školy, kvalita personální práce, kvalita DVPP, úroveň výsledků práce školy.

Cílem autoevaluace bude naplňování cílových kompetencí, vytváření vhodného a podnětného prostředí.

Oblastmi hodnocení bude hodnocení dětí, hospitace i vzájemné hodnocení a sebehodnocení učitelů.

Prostředky hodnocení budou rozhovory, diskuze, pozorování, hospitace, analýza programu.

7. PŘÍLOHA - NÁVŠTĚVNÍ DEN V NEMOCNICI

- Záměr projektu: DO NEMOCNICE BEZ STRACHU
- Cíl projektu: Seznámit děti s prostředím nemocnice, s praxí lékařů a sester, prověřit znalosti dětí z oblasti zdravotní výchovy- návštěva lékaře a pobyt v nemocnici, části lidského těla, péče o zdraví člověka a prevence úrazů.
- Cílová skupina: Předškoláci MŠ
- Organizace projektu:
 - doba navázání kontaktu s ředitelkami MŠ, domluvení termínu návštěvy dětí v nemocnici
 - zhotovení pozvánek s nabízeným programem, jejich rozeslání
 - přivítání s látkovými figurínami Kačkou a Kubíkem
 - prohlídka dětského oddělení, seznámení s personálem a některými léčebnými metodami
 - skupinová práce dětí ve třídě MŠ a ZŠ (řešení různých úkolů z oblasti zdravotní výchovy a dopravní výchovy)
 - hodnocení akce, rozloučení s Kačkou a Kubíkem
 - předání upomínkových dáreků a materiálů pro další preventivní práci
 - vyplnění dotazníku pedagogem
 - výtvarné práce dětí